

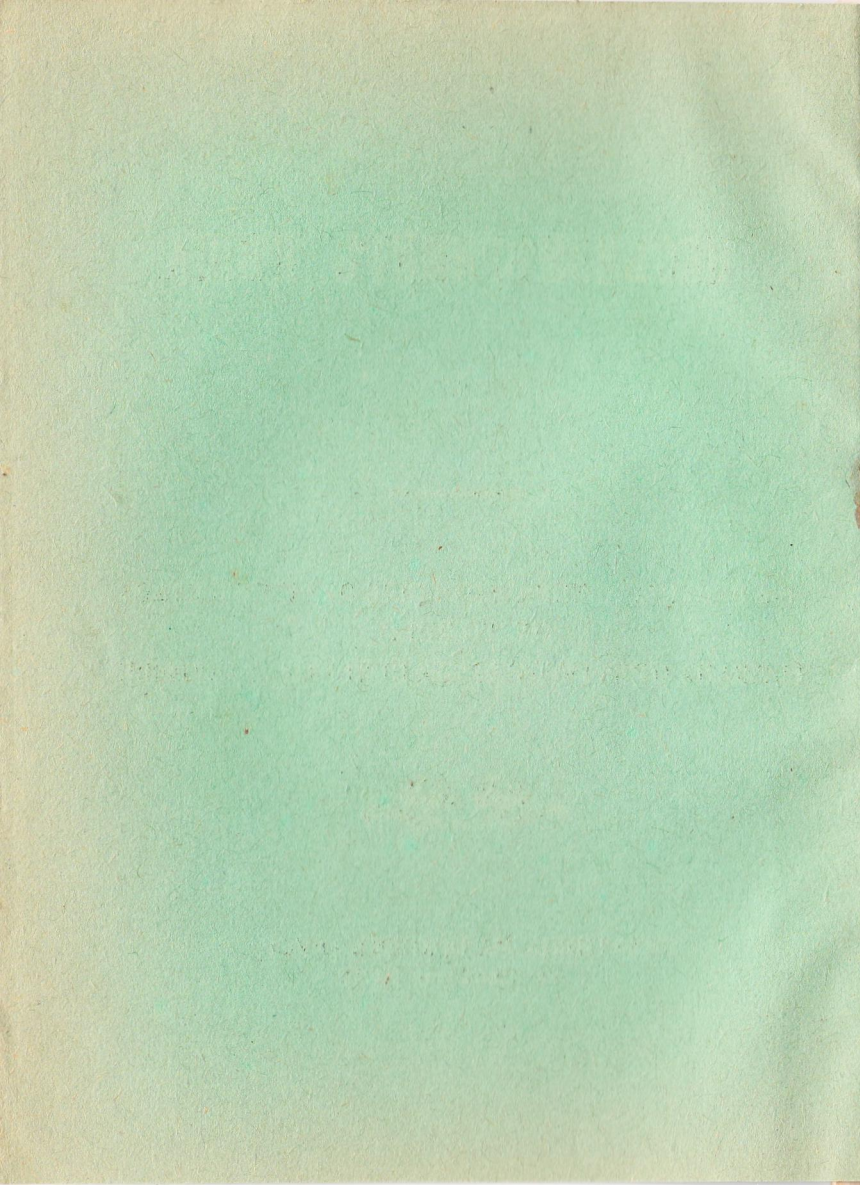
НЕСЪИЗМЪРИМИТЪ НЪЩА.

6-а ШКОЛНА ЛЕКЦИЯ НА ОБЩИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ
(IV ГОДИНА)
ДЪРЖАНА ОТЪ УЧИТЕЛЯ НА 19 XI 1924 Г. —СОФИЯ.

ПЕЧАТНИЦА МАЛДЖИЕВЪ—РУСЕ
ул. Сараоолу № 21.

Несъизмѣримитѣ нѣща.

6-а ШКОЛНА ЛЕКЦИЯ НА ОБЩИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ
(IV ГОДИНА)
ДЪРЖАНА ОТЪ УЧИТЕЛЯ НА 19.XI.1924 Г.—СОФИЯ.

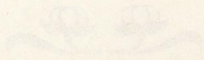

ПЕЧАТНИЦА МАЛДЖИЕВЪ—РУСЕ
ул. Сараоолу № 21.

THE COMPANION'S HAND

—

THE COMPANION'S HAND
—
THE COMPANION'S HAND
—
THE COMPANION'S HAND

THE COMPANION'S HAND
—
THE COMPANION'S HAND
—
THE COMPANION'S HAND

Жесъизмѣримитѣ хѣща.

Размишление.

Когато ще проучвате бесѣдитѣ, нѣма да цитирате нѣщата, но съ свой езикъ, вкратцѣ ще изнесете основнитѣ мисли. Цитирането не е изразяване на основнитѣ мисли.

Прочетоха се нѣкои отъ работитѣ върху темата: „Основнитѣ мисли отъ първата лекция на третата година „високия идеалъ“. Нашата цѣль е да има разнообразие въ работата ви, умътъ ви, да се привикне да работи, а не да копира. Всѣки отъ васъ може да извади отъ лекцията една основна мисль и върху нея да съгради нѣщо. Отъ много цитати нѣма нужда. Като пишете нѣкое съчинение, тамъ може да доказвате, колкото искате, но на менъ нѣма нужда да ми цитирате, нѣма какво да ми доказвате. Азъ искамъ да зная, какво схваща всѣки отъ васъ подъ думитѣ „високъ идеалъ“. Човѣкъ не може да има два идеала. Само единъ идеалъ може да има. И тъй, споредъ васъ, въ какво седи високиятъ идеалъ? (— Да любимъ Бога). Какъвъ трѣбва да бѣде иде-

алътъ на онзи, който се жени? Ами какъвъ трѣбва да бѣде идеалътъ на онзи, който става попъ? Ами на онзи, който става търговецъ, или на онзи, който става естественикъ, какъвъ трѣбва да бѣде идеалътъ? Всѣки човѣкъ трѣбва да има високъ идеалъ! Какво подразбирате подъ думата Богъ? Тази дума „Богъ“ е толкозь опрѣдѣлена, че почти нѣма смисълъ. Високиятъ идеалъ за живота е любовта, понеже животътъ произтича отъ Любовта. Кой е високиятъ идеалъ за свѣтлината? — Животътъ. Защо? Защото свѣтлината произтича отъ живота. Кой е високиятъ идеалъ за свободата? — Свѣтлината. Защо? Понеже свободата произтича отъ свѣтлината. Тѣй щото, високиятъ идеалъ за свободата е свѣтлината; за свѣтлината — животътъ, а за живота — Любовта. Вие не можете да кажете, че Богъ е високиятъ идеалъ за свѣтлината. Защо? Свободата не може да разбере Бога. Тя най-първо трѣбва да разбере свѣтлината. Свѣтлината после ще ви заведе до живота, а животътъ ще ви заведе до Бога. Последователность, иерархия трѣбва, не може изведнѣжъ. Нѣкой може да каже: и азъ мога да ида еди-къдѣ си. Не, неможешъ да отидешъ къдѣто искашъ. Единъ авиаторъ може да се качи съ аеропланъ на осемъ километра височина въ въздуха, но ти безъ аеропланъ можешъ

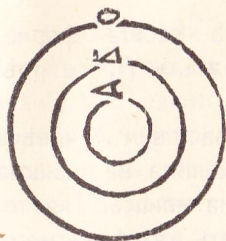
ли? Ще се помолишъ на авиатора, той ще те вземе съ своя аеропланъ и само така ще можешъ да се качишъ на височина осемъ километра въ въздуха. Има азъ мисля, че мога да се кача на осемъ километра височина. Да помислишъ за осемъ километра и да се качишъ на осемъ километра, това сж двѣ различни понятия. Това сж само разсѣждения. Казватъ: трѣбва да се върва въ Бога. Богъ е и въ живота, и въ любовта, и въ свѣтлината, и въ свободата навсѣкждѣ е Богъ.

Сега, за втория пътъ разбрахте ли какъ ще стане работата? Нека всѣки си извади кратко, хубаво резюме. Прѣдставете си, че всѣки ученикъ би направилъ такова резюме. за прочитането на което би трѣбвало половинъ часъ. Значи, въ единъ часъ ще може да се прочетатъ темитѣ едва на двама души, а пъкъ смисълътъ е въ съкращението, да се извади само ядката. Когато вие сте много гладни, че ви тупа сърцето, като отидете нѣкждѣ, за високъ идеалъ ли ще мислитѣ? Не, ще кажете „моля малко хлѣбъ!“ Нѣма да кажешъ: „Господине, ще ме послушате да ви разправа туй-онуй. Не, ще кажешъ: „хлѣбецъ! Високиятъ идеалъ въ този случай е хлѣбътъ. Той се намира само при голѣма нужда на човѣка. А кога иде разговорътъ? Най-напрѣдъ ти ще бждешъ съ ви-

сокъ идеалъ и слѣдъ като се понаядешъ, слѣдъ като си пийнешъ винце, тогазъ ще разправишъ кждѣ си ходилъ. Най-първо ще изкажешъ високиятъ идеалъ и той като влѣзе въ стомаха ти, ще се разширишъ, ще пратишъ навънъ своята свѣтлина и ще започнешъ да разказвашъ живота си — откъдѣ идешъ и накждѣ отивашъ.

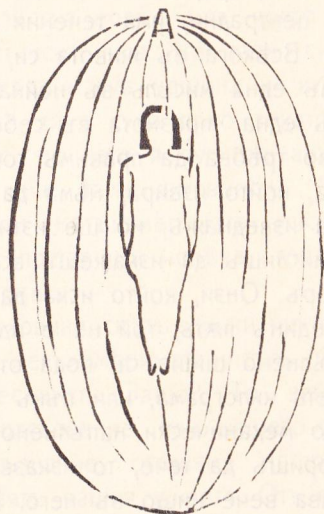
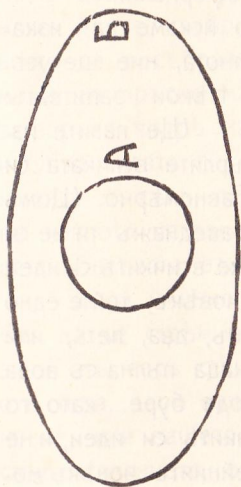
Природата не обича да се доизказва. Тя показва пжтя на човѣка, ржководи го, но не изказва своитѣ цѣли, своитѣ крайни заключения. Това е единъ Божественъ методъ. Така и всѣки човѣкъ, който е дошелъ въ свѣта, не трѣбва да доизказва всичко. Всѣкога човѣкъ трѣбва да изказва само основнитѣ нѣща.

Представете си, че имаме единъ кръгъ А, който прѣдставлява човѣшкиятъ животъ. Азъ уподобявамъ човѣшкиятъ животъ на разливаща се вода. Щомъ водата се разлива, този кръгъ прѣдставлява едно поле, което постепенно се разширява все повече и повече и отъ първоначалния кръгъ ще се образуватъ вторъ, трети, четвърти концентрични кръгове. Значи силата или материята, която дѣйствува въ живота е водна. Може да се образуватъ три кръга А, В и С. Тия кръгове показватъ разширението на водата, какво пространство е заела тя. Ако кръгътъ А озна-

вива кръгообразно

чава човѣшкия животъ, той ще се разшири ли по сѣщия начинъ? До извѣстно врѣме този кръгъ ще се разширява по сѣщия пѣтъ, както и водата. Онѣзи, които сѣ изучавали биология или развиването на човѣка въ неговото първоначално състояние, знаятъ, че той се разсамо до извѣстна степенъ, но

слѣдъ това този кръгъ изгубва своята форма, прѣвръща се въ елипса. Значи, кръгътъ A_1 се прѣвръща въ елипса B_1 .

Сега, ние можемъ да си прѣдставимъ човѣка въ центъра на този кръгъ, а теченията на живота да го обвиватъ наоколо въ видъ на елипса. Тия течения го обикалятъ, но и проникватъ вътрѣ въ него. Има течения въ човѣшкия организъмъ, които минаватъ прѣзъ центъра, но има течения, които минаватъ и по периферията. Или казано друго-яче: има течения централни, има течения и перифериални.

Всѣкога въ живота си, когато искаме да изкажемъ една мисль въ нейната пълнота, ние ще усѣтимъ една празнота въ себе си. Нѣкои запитватъ: какво трѣбва да правимъ тогава? — Ще пазите извора, който извира, нѣма да изхвърляте всичката си вода изведнажъ, но ще изтичате равномерно. Щомъ ти мислишъ да изкажешъ всичко наведнажъ ти не си изворъ. Онзи, който иска да изкаже всичкитѣ си идеи на единъ пътъ, той не е идеенъ човѣкъ, той е едно напълнено шише съ вода отъ единъ, два, петъ, или десетъ килограма, или пъкъ една каца пълна съ вода. Едно механически напълнено съ вода буре. като го отворишъ да тече, то изказва всичкитѣ си идеи, и не остава вече нищо въ него. Безидейниятъ човѣкъ мо-

же да бжде най-много единъ голѣмъ джобуръ, но човѣкъ трѣбва да се стрѣми къмъ възвишени идеи. Значи, има единъ съизмѣримъ и единъ несъизмѣримъ животъ. Съизмѣримиятъ животъ е въ канитѣ, въ буретата и въ всѣки джобуръ, а несъизмѣримиятъ животъ е Божествениятъ животъ. Той е животъ, който не може да се измѣри. Идея, която не може да се измѣри е истинска идея. Мисль, която не може да се измѣри е истинска мисль. Чувство, което не може да се измѣри е истинско чувство. Воля, която не може да се измѣри е истинска воля. Сила, която не може да се измѣри е истинска сила. Но тази сила, която се е събрала въ една малка машина и която може да прѣсне машината, тя е сила само докато е затворена вътрѣ на тѣсно, но като я пуснете навънъ изгубва силата си, нѣма вече тази активностъ. При живата мисль, обаче при несъизмѣримата мисль; въ каквото условие и да поставишь човѣка, той си остава всѣкога единъ и сщъ.

Затуй именно въ духовния свѣтъ всички ние трѣбва да се стрѣмимъ къмъ несъизмѣримата мисль. Мнозина отъ васъ ставате песимисти. Защо? То зависи отъ това, дали вашето подсъзнание, или вашето съзнание, или вашето самосъзнание, оставяме настрана свѣрхсъзнанието, опредѣлятъ вашия животъ. Отъ това

се ражда единъ вжтрѣшенъ песимизъмъ. На всички философи песимисти, като Шопенхауера, мислитѣ сж били съизмѣрими. Тѣ казватъ, че въ свѣта сжществува една голѣма скръбъ. Отъ малката скръбъ, която Шопенхауеръ опиталъ, прави заключение за голѣмата скръбъ, но голѣмата скръбъ той не я опиталъ. Нима като удрятъ нѣкому 25 тояги, а азъ чувамъ само ударитѣ, разбирамъ болката? Ако ударятъ поне петъ тояги и върху менъ, тогава ще разбера, колко е страдалъ той. Всѣки човѣкъ знае нѣщата само като ги опита, а за другото може да предполага. А при това всички хора казватъ, че иматъ скръбъ. Какво нѣщо е скръбъта сама по себе си? — Тя е загуба на нѣщо, или недоимъкъ отъ нѣщо, или спѣнка къмъ извѣстна цѣль, къмъ която се стрѣмишъ. Ти можешъ да скърбишъ за изгубената си сила, за изгубенъ живъ прѣдметъ. Значи, ние скърбимъ само за живитѣ прѣдмети, за предмети, които сж свързани съ жива сила. Тогава, ако азъ скърбя за единъ свой приятель, който е заминалъ, какво показва тази скръбъ? Колко нѣща може да показва скръбъта въ даденъ случай? Може ли въ даденъ случай да се опрѣдѣли голѣмината на скръбъта? Законитѣ на природата сж слѣднитѣ: за единъ и сжщъ случай нѣкои хора скърбятъ, а други се радватъ. Запримѣрь нѣкоя майка скърби, че

дъщеря ѝ се оженила, че напуснала дома ѝ, а въ
сжщото време други хора се радватъ, за нея че
отишла при тѣхъ. Слѣдователно, ние имаме двѣ ра-
внодѣйствуващи сили. Скрѣбъта на майката се прѣв-
ръща на радостъ на друго мѣсто. Тогава, каква скрѣбъ
е тази? Понѣкога, обаче, радостъта на извѣстни хора
се прѣвръща на скрѣбъ у други. Вие сте майка, да-
вате дъщеря си нѣкому и скѣрбите. Въ слѣдующия
животъ, обаче, този, който днесъ е възлюбенъ на
дъщеря ви, става нейнъ баща или нейна майка, а ти
се явявашъ като нейнъ възлюбленъ, и тя дохожда
при тебе. Тогава ти се радвашъ, а тѣ скѣрбятъ. Пи-
тамъ: колко голѣма е тази скрѣбъ? Нѣкой казва: мо-
ята скрѣбъ е толкова голѣма, че ме направи серсе-
минъ. Това, че ти си станалъ серсеминъ, може ли да
опредѣли голѣмината на скрѣбъта? Ако скрѣбъта на
нѣкого прѣдизвиква въ него изгубване на ума му,
намаление силата на неговия умъ, тогава причината
за това седи малко по-далечъ, другадѣ се крие при-
чината. Това не е скрѣбъ, това е нарушение на из-
вѣстенъ Божественъ законъ. Има скѣрби въ свѣта,
които не сж истински скѣрби, но страдания, прѣдиз-
викани отъ нарушението на извѣстни Божествени за-
кони. Слѣдователно, подъ думата „скрѣбъ“ ние при-
криваме своитѣ погрѣшки. Въ такъвъ случай, казвамъ:

ти не трѣбва да скърбишъ, трѣбва да изправишъ живота си.

Ще ви приведа единъ анекдотъ за дъщерята на единъ български свещеникъ. Тя направила следната погрѣшка: изяла сладкото на баща си. Баща ѝ рѣшилъ да я бие, но майката за да освободи дъщеря си отъ боя, турила я въ леглото, да мине за болна. Баща ѝ приготвилъ тояжката си и като дошълъ, вижда дъщеря си на легло, запитва: „Какво има“? — „Трескава е“, отговаря майката. „Щомъ я тресе, нѣмамъ право да я бия, нека остане тази пръчица за другъ път. Ние, като тази майка, която спасила дъщеря си подъ булото на треската, се обличаме съ името на скръбта и все скърбимъ. Дъщерята е болна, и бащата казва: да оставимъ пръчицата за другъ път. Да, но сладкото е изядено. Треската не поправя работитѣ. Тия философски разсуждения не поправятъ работитѣ. Ние казваме: всички нѣща трѣбва да бждатъ съизмѣрими. Въ нѣкои случаи трѣбва да бждатъ съизмѣрими, но въ нѣкои случаи не трѣбва. Азъ бихъ попиталъ кой да е отъ васъ, може ли да опрѣдѣли, какъвъ ще бжде неговиятъ растежъ слѣдъ хиляда години? Споредъ сегашнитѣ данни, което има за себе си, може ли да изчисли, какъвъ ще бжде неговиятъ ръстъ, неговото лице, очи, вѣжди, голѣми-

ната на пръстите си, колко напрімъръ ще бжде дълъгъ палеца му, колко дълги ще бждатъ ржцѣтъ, краката му, каква форма ще иматъ и т. н. Нека даде данни за тия нѣща, а не да казва съ общи думи: великанъ, герой ще бжда. Какво означава думата „герой“?

И тъй, когато дойдемъ до несъизмѣримитѣ и съизмѣримитѣ нѣща, трѣбва да знаемъ, че тѣ сж двѣ идеи въ живота, които се напълно различаватъ. Всичко онова, което радва човѣка, което го подмладява, то е несъизмѣримо, а всичко онова, което отчайва човѣка, което го кара да се чувствува старъ, то е съизмѣримо. Такъвъ човѣкъ казва: остарѣхъ вече. Той дойде най-много до числото петъ или шесть и свършва, по нагорѣ вече не може да се качва. Нѣкой професоръ училъ, училъ редъ години и най-послѣ казва: всичко завършихъ, по-нататкъ не мога. Нѣкой писателъ, нѣкой музикантъ работятъ извѣстно врѣме, и послѣ казватъ: до тукъ бѣше, по-нататкъ не може. Значи идеята имъ станала измѣрима, затова се спиратъ. Слѣдователно, съизмѣримитѣ идеи сж идеи на замръзването. Тѣ достигатъ до най-високата точка на тригълника и отъ тамъ започватъ обратенъ процесъ. Въ всѣки обратенъ процесъ въ природата седи и обратно движение. Пър-

вото движение е въ възходяща степенъ, а второто — въ низходяща степенъ. Като се дойде до втората възходяща и низходяща степенъ, какви ще бждатъ тѣ, по-високи и по-низки ли отъ първитѣ? Слѣдователно, въ този смисълъ, всички процеси въ природата, като говоримъ за Божествената природа, сж безконечни, не може да имъ се тури никакъвъ прѣдѣлъ. Човѣчеството ще се увеличава безконечно. Увеличаването нѣма да седи въ голѣмината. По какъвъ начинъ ще се увеличава? Какво ще стане съ васъ? Допуснете, че Богъ направи единъ козмось, въ който има десетъ милиарда души. Този козмось слѣдъ като прѣмине единъ периодъ отъ милиарди, милиарди години, ще завърши цикъла си и ще се създаде въ него една нова душа, значи ще има въ него десетъ милиарда и една душа. Слѣдъ това Богъ ще създаде другъ единъ козмось, който съ милиарди години сжщо ще се върти около себе си, докато се придобие още една душа. Така се придобива въ вѣчността една душа. Тѣй щото, въ края на крайщата, отъ сегашния животъ ще се яви само една душа, само единъ човѣкъ. Цѣлото небе очаква да види, какъвъ ще е този човѣкъ, който ще излѣзе отъ сегашния козмось. Цѣлото небе всички ангели работятъ за този човѣкъ, но не се знае, каква ще бжде формата му, какво

ще бжде лицето му, нищо не се знае. Всички ангели очакватъ съ нетърпѣние да видятъ, какъвъ ще бжде този човѣкъ. Като се създаде този новъ човѣкъ и слѣдъ като живѣе милиони, милиони години, този новъ човѣкъ ще каже: „Нека направимъ сега другъ свѣтъ, да дойде новъ човѣкъ!“ Вториятъ ще бжде още по-красивъ, отколкото сегашния. Това сж несъизмѣрими нѣща. Това сж прѣдположения, хипотези, възможни нѣща, близо до ума, за които турцитъ казватъ: „Тия нѣща могатъ да стана ъ, пъкъ могатъ и да не станатъ“. Казвамъ: това, което въ твоя умъ не може да стане, въ моя умъ става. Нѣкой казва: това нѣщо не става въ моя умъ. Казвамъ: да, но въ моя умъ става, а ти трѣбва да се потрудишъ, да разберешъ тази работа, че и въ твоя умъ да стане

Всички ще се стремите да обхващате нѣщата. Дойде ли една скръбъ, вие имате една несъизмѣрима величина; дойде ли една радостъ, вие имате една съизмѣрима величина. Любовьта е една несъизмѣрима сила. Мъдростъта, Истината, всички добродѣтели сж несъизмѣрими величини. Всичко онова, къмъ което се стремите, трѣбва да бжде несъизмѣримо, защото щомъ го придобиете, вие изгубвате вашия идеалъ. Казвате: това ли е било всичкото? Не, има нѣща из-

вънн видимия свѣтъ, въ който живѣте. Извънн вашитѣ тѣла, извънн вашитѣ умове има нѣща по-далечни, по-идеални, нѣща непроявени, по-високи отъ това, което човѣкъ може да схване. Така трѣбва да гледатѣ на вашия животъ! Не трѣбва да мислите, че сте остарѣли. Тѣ сж съизмѣрими идеи. Привидно човѣкъ може да остарѣе, привидно човѣкъ може младъ да стане, но и едното, и другото сж измѣрими величини. Младиятъ човѣкъ се отличава съ малкъ ржстъ, стариятъ човѣкъ се отличава съ голѣмъ ржстъ. Значи, два противоположни процеса ставатъ: младиятъ човѣкъ се увеличава, голѣмъ става, а стариятъ човѣкъ се смалява, малкъ става. Единиятъ постепенно расте, другиятъ се смалява. Единиятъ се приближава къмъ насъ, другиятъ се отдалечава. Това е оптическа идея. Младиятъ е много далечъ, стариятъ е близо. Стариятъ се отдалечава отъ менъ, затова изглежда малкъ, а младиятъ, понеже иде къмъ менъ, той изглежда голѣмъ. Тѣй щото, въ сжщностъ и младиятъ, и стариятъ сж еднакво голѣми. Какъ ще докажете това? Вие ще кажете: ти ли ще ни убѣждавашъ въ това? Ние не виждаме ли, че това дѣте е малко? Вие виждате дѣтето малко, пкъ азъ го виждамъ голѣмо. То е оптическа измама. Любовта, за да обикне едно сжщество, смалява го. Не можешъ да оби-

чашъ голѣмитѣ нѣща. Любовѣта обича само малки-
тѣ работи. Затова, Любовѣта, за да обикне единъ ге-
рой, или единъ ангелъ, ще го направи като малко
дѣте. Майката ще тъкми това малко ангелче, ще го
наглежда и ще си казва: мсето ангелче! Това ангел-
че послѣ ще стане голѣмо, т. е. не е станало голѣ-
мо, но тя, като го обича, разширята го и го вижда
голѣмо. То, като хитро, смаява се, но когато трѣбва,
започва да се разширява, да става голѣмо. То е като
онази голѣма топка, въ която влиза друга по-малка:
въ нея влиза още по-малка и т. н. Тѣй се събиратъ
редъ топки една въ друга. Пие наричаме, този про-
цесъ растежъ, т. е. свойство на човѣшкия духъ да
се развива и да се навива вжтрѣ въ себе си, или
тѣй нареченъ уголѣмяване, и смаяване на самия чо-
вѣкъ, на неговата външна форма. Това сж опити, ко-
ито прави човѣшкия духъ да се смаява и уголѣмя-
ва. Туй смаяване може да бжде вънъ отъ негово-
то съзнание. За сега това е процесъ, който се управ-
лява отъ други същества. Голѣмината на едно парче
захаръ зависи отъ шекерджиятъ, а не отъ самата за-
харъ. Колко голѣма ще бжде една кукла, не зависи
отъ нея, а отъ онзи майсторъ, който я прави. Обаче,
всички онѣзи процеси, които сж съзнателни, тѣ сж

несъизмѣрими, тѣ сѣ подѣ нашата властѣ, ние бора-
вимъ сѣ тѣхъ.

Та не се изказвайте напълно! Азъ съмъ про-
тивъ всѣко изказване докрай. Кажѣ само началото, а
края — никога. Когато нѣкой ме пита за края на нѣ-
щата, азъ бихъ казалъ: азъ мога да казвамъ само
началото, но краятъ не зная, не съмъ го намѣрилъ
и не искамъ да зная кѣдѣ е. Когато ние се обез-
сърчаваме, то е, понеже знаемъ края. Нѣкой ученикъ
държалъ изпитъ и пропадналъ. Какво ще го радва?
Той знае края. Може ли да го радва такъвъ край?
Тукъ имало единъ гимназистъ, който свършилъ учи-
лището сѣ отличие, получилъ първокласенъ дипломъ,
но слѣдъ това нигдѣ не могълъ да намѣри работа.
Като не могълъ да намѣри никаква работа, купилъ
си едно точило за ножове, турилъ дипломата си вър-
ху камъка на точилото, сѣ което искалъ да покаже,
че не е глупавъ. Този ученикъ, който се радвалъ,
че свършва сѣ отличие, какъ мислите, радва ли се
като носи точилото на гърба си? Благодарение на
неговата силна воля, той точи ножове. Точи ножо-
ветъ и си казва: „Бѣхъ пръвъ въ училището, а тукъ
съмъ послѣденъ, точно ножове“ Като нѣма какво да
прави, ще точи ножове. Какъвъ ще бѣде краятъ?
Нѣкой казва: какъвъ ще бѣде краятъ на моя жи-

вотъ? Казвамъ: не питай за края, мисли за начало. Този животъ има начало, но край нѣма. Ако искашъ, ти можешъ да туришъ край на живота си, но това е твой край. Господъ ти опрѣдѣлилъ да живѣешъ 120 години. Ти може да туришъ край на живота си, когато искашъ — още на първата, на втората, на петата, на 10-тата, на 50-тата, на 60-тата година, отъ тебе зависи. Богъ създава начало, а ние създаваме края. Вие ще цитирате нѣкои стихове отъ Откровението, напримѣръ стиха: „Азъ съмъ алфа и омега“. Защо се взима буквата омега? Колко букви има гръцката азбука? — 24. Послѣдната буква, омега ли е? Краятъ ли е тя на гръцката азбука? Азъ мога да направя буквата омега началото на азбуката. Чудни сж хората! Думитѣ „начало и край“ сж привидни положения. То е само ло отношение врѣмето и пространството. Единъ човекъ се проектира по врѣме и пространство. Само такава има начало и край. Но прѣдставете си едно същество, което съществува извънъ врѣмето и пространството, ще има ли край и начало? — Никакъвъ край, никакво начало. Какво ще има тогава? Той ще усѣща, че влада всичко, че е едноврѣменно навсѣкѣдѣ. Когато ние говоримъ за край и за начало, подразбираме, че можемъ да бждемъ и въ края, и

въ началото. То значи, че когато съмъ билъ въ началото, билъ съмъ и въ края. Единъ день, когато ще живѣя извънъ врѣмето и пространството. мога да бъда въ цѣлия кръгъ на дѣйствие и да прониквамъ нѣщата.

Та сега, трѣбва да схванете добръ мисълъта. Казва нѣкой, дали ще ида въ онзи свѣтъ? Какъвъ ще бѣде краятъ на живота ми? За края на живота не мислете. Мислете за небето, като начало на новия животъ; мислете за Любовта, като начало на живота. Мислете за Бога, за Мъдростта, за Истината, за всички тия нѣща, като начало. Какъвъ ще бѣде краятъ на Любовта затова не мислете. Поставите ли този въпросъ, ще дойде песимизмътъ у васъ. Като повикали Паганини да свири, запитали го: „Можешъ ли да свиришъ на четири струни? — Мога. Явява се на концертъ. Можешъ ли да свиришъ на три струни? — Мога. Явява се и въ този случай да свири. После му казватъ: „Можешъ ли да свиришъ на двѣ струни?“ — Мога. Явява се пакъ. Казватъ му най-послѣ: „Ами можешъ ли да свиришъ на една струна?“, Паланнини повече не се явилъ. Щомъ остане само една струна на цигулката, онзи, който свири на нея, нѣма вече да се яви. Така е и съ всички хора, които искатъ да знаятъ, каква ще бѣде крайната

цѣль на тѣхния животъ. Вие не трѣбва да знаете това нѣщо. Хубавото, красивото нека остане като една загадка въ живота ви. Нека има нѣщо въ цѣлата вѣчностъ, което да не знаете за себе си. Сега вие ще ми цитирате старитѣ гръцки философи, които сж казвали: „Познай себе си!“ Съгласенъ съмъ съ това, но да познаешъ себе си, значи да познавашъ, че въ тебе има нѣщо несъизмѣримо, че има нѣща въ тебе, които ще останатъ непознати. Въ непознаваемото ще дойде всичкото щастие, всичката радостъ за прѣзъ всичкитѣ вѣкове на вѣчността. Какво подразбираме подъ знание? Ние казваме: този човѣкъ е ученъ, а онзи невѣжа. Човѣкъ може да бжде невѣжа само по онази материя, която не е прѣдадена. И ученикътъ може да знае онова, което му е прѣдадено. Ако ученикътъ не научи онзи урокъ, който му е прѣдаденъ, остава невѣжа. Слѣдователно, ние можемъ да бждемъ невѣжи само по онова, което не ни е прѣдадено, а за онѣзи нѣща, които ни сж прѣдадени, тѣхъ можемъ да знаемъ. За онѣзи нѣща, които не сж ни прѣдадени, за тѣхъ не сме отговорни. Тогава, никой нѣма право да казва, че азъ съмъ невѣжа, че не зная. Нѣкой ме запитва: знаешъ ли колко атома има въ слънцето?“ — Не зная. Ами ти, който ме питашъ, знаешъ ли?“ — И азъ не зная. Слѣдова-

телно, човѣкъ може да пита, безъ да знае. Може ли да отговоримъ на всѣки въпросъ, който си задаваме? Често хората питатъ: Кой е създалъ Бога? Казвамъ: създаде Го единъ по-голѣмъ Господъ. „Ами Него кой го създаде?“ — По-голѣмъ Господъ „Ами Него?“ — Най-голѣмиятъ Господъ, Когото никой другъ не можеше да създаде. Той е послѣдниятъ Господъ. Този човѣкъ казва: щомъ всичко това е станало така, докажи го! Нали си философъ? Казвамъ: добръ, щомъ не е тъй, докажи ти! Какъ ще докажешъ? И той може да ми докаже това нѣщо толкозъ, колкото и азъ мога да му го докажа. Ти знаешъ толкозъ, колкото и азъ зная. Ти ще започнешъ да отричашъ моето знание, азъ пъкъ твоего. И какво ще придобиемъ? Хубаво, азъ казвамъ, че въ тази кесия има четири монети. Първата монета е турена отъ Драганъ Стойчевъ, втората отъ Михалчо еди-кой си, третата отъ Петканчо, нѣкой си, а четвъртата отъ Стоянчо. Този господинъ, на когото е кесията иска да ми докаже, че четиритѣ монети не сж въ кесията, затова, изважда ги отъ тамъ и казва: празна е кесията ми. Какво ще докаже като извади четиритѣ монети изъ кесията? — Кесията е празна, но той е пълень. Четиритѣ монети като излѣзатъ изъ кесията, все ще идатъ у нѣкого. Ама докажи ми, че не сж въ

кесията!— Тръбва да доказвамъ, че ти извади четиритѣ монети отъ кесията и ги тури въ джоба си. „Докажи, че тази кесия е празна! Това не сж никакви доказателства за нѣщата. Ако ние изпразваме и пълнимъ, азъ турямъ, той изпразва кой е на правата страна: който туря, или който изпразва? Питамъ: защо този господинъ не иска да ми докаже, че въ тази кесия не сж четири монети? Защо има туй желание, азъ да му доказвамъ? Нѣкои хора казватъ: животътъ нѣма смисълъ, нѣма Богъ въ свѣта, нѣма Любовь, нѣма Истина, всичко е празна работа. Този човѣкъ не мѣза ли на онзи, който изпразва кесията? Защо животътъ нѣма смисълъ? Той самъ изпразва кесията, а послѣ казва, че животътъ нѣма смисълъ. Казвамъ: едно врѣме ти имаше четири монети. Той казва: докажи! Когато вашиятъ животъ е билъ смисленъ, пъленъ и послѣ се е обезмислилъ, това не е ли едно доказателство, че въ вашия животъ е имало нѣкакво щастие, което се е изгубило? Казватъ: щастieto е празна работа. Питамъ: туй щастие, което бѣше въ васъ, изгуби ли се нѣкъдѣ? Загубата на едно малко щастие, което човѣкъ ималъ, е отъ привидната благодарностъ, която ималъ за това щастие:

Слѣдователно, онзи, който не е благодаренъ на малкото щастие, той изгубва и голѣмото. Ние въ свѣ-

та ставаме нещастни, понеже търсимъ по-голъмо щастие. Имашъ малко, търсишъ по-голъмо. Съ скръбта всъкога се провѣрява закона, че ние не сме доволни на онова, което Богъ ни е далъ, и вслѣдствие на това страдаме, скърбимъ. Имаме единъ приятелъ, намѣримъ въ него единъ недостатъкъ, туряме го на страна и намираме другъ. Въ този новъ приятелъ намѣримъ двѣ погрѣшки — туряме и него настрана и намираме трети. Въ него има три погрѣшки. Първиятъ приятелъ имаше само една погрѣшка, той бѣше най-добъръ. И колкото повече оставяме старитѣ приятели и ги замѣняваме съ нови, толкова повече грѣшки намираме въ тѣхъ. Ето какъ се явява нашата скръбъ! По такъвъ начинъ се загубва нѣщо. Слѣдователно, ако азъ съмъ поетъ, ще пиша поезия само за себе си, за свѣта нѣма да пиша. Най първо ще кажа: азъ пиша поезия за себе си, азъ ще я чета. Защо? Защото не мога да намѣря по-добро лице, отъ менъ, което да пише за мене. Само азъ мога да пиша за себе си, само азъ мога да чета и да оцѣня своята поезия. Ако други дойдатъ да четатъ туй, което съмъ писалъ, на радо сърце ще слушамъ. Ако азъ чета нѣщо на свѣта, и той ме оцѣнява, непрѣменно ще имамъ малка скръбъ, все ще кажатъ нещо лошо за менъ. Ако се намѣрятъ нѣколко души да кажатъ, че пое-

зията зи е отлична, ще се намѣрятъ други, които ще я разкритикуватъ по всички правила на критиката, ще те насочатъ. Едни ще те изкаратъ отличенъ поетъ, други ще те изкаратъ, че нѣмашъ понятие отъ поезия. Тѣй че всичката скръбъ въ свѣта иде отъ това, че ние не уповаваме на себе си, на онова Божествено начало, което е вложено въ насъ. Божествено то въ всинца ни е едно и сѣщо. Ние уповаваме на онова, което се мѣни, и промѣня, и вслѣдствие на това усилюваме своитѣ страдания. Каквито изпити и да ни дойдатъ, човѣкъ трѣбва да бѣде смѣлъ, да понесе всички скърби, да извади опитностъ отъ тѣхъ и на края да придобие едни малка радостъ. Защо не? Имашъ малко скръбъ, зарадвай се; имашъ загуба зарадвай се! Не си само ти, който губишъ, който страдашъ. Едноврѣменно съ тебе страдатъ и много други. Туй е велика философия. На всинца ви трѣбва философия, разбиране на ози вжтрѣшенъ, идеенъ животъ. Всички трѣбва да се стремите къмъ това, което е несъизмѣримо. Въ стремлението си къмъ Бога, само тамъ ще видимъ тази идея за несъизмѣримото. Богъ ни се открива, но понеже ние имаме желанието да Го обхванемъ, изгубваме възможността да Го познаемъ. Въ Бога има едно качество: Той показва само лицето Си, но, не и гърба Си. Какъ се

откри Богъ на Мойсея? Намѣрете туй мѣсто въ Писанието и го прочетете!

И тъй, всички наши идеи трѣбва да сѫ несъизмѣрими!

Да започнемъ съ великото начало, което носи животът! И ще знаете, че край има само тамъ, дѣто има дисхармония. Дисхармонията въ кое и да е сѫщество, образува едно пресичане, затова се явява и краятъ. Такива прѣсичания ставатъ у всички сѫщества. Само у Бога има една непрѣривностъ, а у всички други сѫщества, има едно изкривяване, съзнанието не е будно и тогава настѣпва умирането, смъртъта която наричаме край. Казваме: отиде този човѣкъ. Да този човѣкъ прѣстава да живѣе тукъ, но въ другия свѣтъ живѣе, тамъ се разговаря весело. Тукъ е старъ дѣдо, съ бѣла брада, съ тояжката си въ рѣка, ходи при гърбенъ, а въ онзи свѣтъ го виждаме младъ, на 33 години, веселъ, засмѣнъ човѣкъ. Тукъ плачатъ за този старъ дѣдо, а като попитаме въ онзи свѣтъ за този дѣдо, казватъ ни: „Тукъ нѣма дѣдовци“. Въ онзи свѣтъ нѣма нито баби, нито дѣдовци. Като идешъ въ онзи свѣтъ, вмѣсто баба си или дѣдо си ще видишъ единъ възвишенъ духъ, или нѣкой ангелъ, който е дошелъ на земята, като твой дѣдо или като твоя баба, облѣчени въ тази материя дошли тукъ, за да

свършатъ нѣкоя работа. Тогава ще паднатъ люспитѣ отъ очитѣ ти, като на апостолъ Павелъ, и ще видишъ, че въ невидимия свѣтъ нѣма дѣдовци и баби, а чисти и възвишени духове, които идатъ на земята да се пожертвуватъ за благо на другитѣ. Тази идея съществува навсѣкждѣ.

Хубавата музика също така трѣбва да бѣде несъизмѣрима. Вие не можете още да пѣте безъ тактове. Знаете ли какво значи да пѣте безъ тактъ? Да кажемъ, че вземете тона ДО, четвъртъ тонъ, или половинъ, или цѣлъ. Мислите ли, че слѣдъ, като изпѣте този тонъ споредъ неговата трайностъ, прѣстава да звучи? Не, има извѣстни тонове въ природата, които постоянно звучатъ. Има планети, които сѣ настроени специално въ тона ДО. Има слънца, които издаватъ тона СОЛЪ. Тази музика постоянно се възпроизвежда въ природата. Нѣкой пѣтъ ние вземемъ единъ тонъ и слѣдъ това го прѣкъснемъ. Прѣстава ли той да звучи? Не, онази планета, на която принадлежи този тонъ, напримѣръ тона ДО непрѣкъсна то се качва и слиза по тия крѣгове отъ горно ДО до долно ДО. Обаче въ този тонъ ДО има голѣмо разнообразие. Кои сѣ най-хубавитѣ пѣсни въ музиката? Онѣзи пѣвци, които изучаватъ музиката, първоначално започватъ да възпроизвеждатъ тоноветѣ

механически, но когато навлизатъ въ окултната музика трѣбва да гледатъ на всѣки тонъ като на живъ и да знаятъ, че слѣдъ като прѣкъснатъ пѣнието, всѣки тонъ продължава да звучи. Слѣдъ като сте слушали нѣкой музикантъ, нѣкой видень цигуларь, като се върнете дома си, вие още ще продължавате да слушате неговото свирене. На сцената свиренето е прѣстанало, но ти вечерь, сутринь — цѣла седмица наредъ — си възпроизвеждашъ. Значи, тия гласове се прѣповтарятъ непрѣривно, докато се изгубятъ нѣкъдѣ, Тѣй щото, въ окултната музика тоноветѣ трѣбва да продължаватъ. И всѣки отъ васъ трѣбва да пѣе вжтрѣшно. Докато не се научите да пѣете вжтрѣшно, въ душитѣ си, вие не можете да се научите да пѣете. Слѣдователно, нѣкои отъ васъ сж подобри музиканти, повече сж учили въ миналото, затова по-лесно се проявяватъ, а други не сж се учили, сега трѣбва да се учатъ. Музиката е потрѣбна за единъ вжтрѣшенъ потикъ. Тя е почивка. Само чрѣзъ музика може да си дадете почивка на душата.

Сега, да изпѣемъ: „Въ начало бѣ словото“. Отначало ще започнете тихо: „Въ начало бѣ Словото“. „И Словото бѣ у Бога“ — ще го изпѣете тихо, за себе си, а не за свѣта. „То въ началото бѣ у Бога“ — значи, туй Слово, което бѣ въ начало, което е въ мене, у Него бѣше. Щомъ дойдемъ до сти-

ха: „Всичко чръзъ Него стана“, — трѣбва да се пѣе силно, творчески актъ е то.

Сега, да кажемъ, че бихъ ви задалъ да работите слѣднитѣ нѣколко изречения въ пѣсень, какъ бихте ги изпѣли? „Синътъ Божи, роденъ бѣ отъ Господа. Той бѣше истинната видѣлина, която освѣтлява всѣкого челоуѣка, който иде въ свѣта. Въ свѣта бѣ, и свѣтътъ чръзъ Него стана, и свѣтътъ Го не позна. При своитѣ си дойде, и своитѣ Му Го не приеха, защото Го не познаха“. Какъ ще изпѣете това? (Учителтъ го изпѣ нѣколко пѣти). Какъ ще прѣведете сега тази мелодия? Тя спада къмъ несъизмѣримитѣ величини. Ако тя би се изпѣла другояче, на тактове, щѣше да изпѣзе друго нѣщо отъ нея. Не че въ окултнитѣ пѣсни нѣма тактове, но всѣкога, когато вие искате да дадете изразъ на една окултна пѣсень, непременно трѣбва да вложите въ нея несъизмѣримитѣ тактове, т. е. такива тактове, които да не сѣ точно опрѣдѣлени въ ума ви. Въ тази пѣсничка нѣма да гледаме тактоветѣ, а — смисъла. Когато тактоветѣ въ една пѣсень взематъ надмощие, пѣсната изгубва своя смисълъ. Тактътъ трѣбва да бѣде вѣтрѣ. Той е една несъизмѣрима мѣрка.

Размишление.

„Любовта ражда доброто“.

— Доброто носи за нашитѣ души животъ, свѣтлина и свобода!

